YENİ PARTİ

T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 17.11.2026
Sayı: 154

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türk Ceza Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur. 16.11.2026

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Doç. Dr. Gökhan GÜNAYDIN
İstanbul Milletvekili
YENİ Parti Grup Başkanvekili

T.B.M.M. YENİ PARTİ YENİ PARTİ 2026 GRUP BAŞKANLIĞI

GENEL GEREKÇE

13.10.2022 tarihli ve 7418 sayılı Kanun'un 29'uncu maddesiyle Türk Ceza Kanunu'na halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçunu düzenleyen madde 217/A eklenmiştir. Anılan madde hakkında Anayasa Mahkemesi nezdinde açılan iptal davası red kararı ile neticelenmiştir *(Anayasa Mahkemesi'nin 08.11.2023 tarihli ve 2022/129 E.; 2023/189 K. sayılı Kararı)*. Ancak uygulama, söz konusu maddenin muhalif kesimleri ve gazetecileri susturmak için kullanıldığını göstermektedir.

Demokratik bir hukuk devletinde siyasal iktidarın görevi, kendisine yöneltilen eleştirileri ceza tehdidiyle karşılamak değil, yurttaşların özgürce düşünmesini, konuşmasını ve haber alma hakkını güvence altına almaktır. İfade özgürlüğü, iktidarın takdirine bırakılabilecek bir ayrıcalık değil, anayasal bir haktır.

Başka bir anlatımla Anayasa'nın 2'nci maddesinde belirtilen hukuk devleti ilkesi, hukuk kurallarının önceden öngörülebilir, belirli ve somut olmasını zorunlu kılmakta; Anayasa'nın 13'üncü maddesi, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması rejiminde kanuniliği ölçüt olarak düzenlemekte ve Anayasa'nın 38'inci maddesi suç ve cezaların kanuniliği ilkesini güvence altına almaktadır. Ne var ki, madde 217/A ile düzenlenen suç tipi, bu anayasal güvencelerden uzaktır. Maddede yer alan "gerçeğe aykırı bilgi", "kamu barışını bozmaya elverişli" ve "ülkenin iç ve dış güvenliği" gibi ifadeler son derece muğlak ve geniş yorumlanmaya müsaittir. Gerçeğin ve görünür gerçekliğin sınırlarının kim tarafından, hangi nesnel kriterlere göre belirleneceği bilinememektedir. Bu durum, yargı makamlarına keyfi uygulamalar için geniş bir takdir alanı açmıştır.

Gerçeğin ne olduğuna siyasal iktidarın karar verdiği, farklı görüşlerin cezai yaptırım tehdidi altında bırakıldığı bir düzen, demokratik çoğulculuk anlayışıyla bağdaşmaz. Kamu gücünün amacı iktidarı eleştiriden korumak değil, yurttaşların iktidarı özgürce denetleyebilmesini sağlamaktır.

Maddenin gerekçesinde somut tehlike suçu olduğu ifade edilmesine karşın, uygulamada soyut tehlike niteliği taşıması ve ceza hukukunda aranan "açık ve yakın tehlike" kriterinin göz ardı edilmesi, suçun unsurlarını belirsiz hale getirmektedir. Özellikle toplumsal ve siyasi meseleler hakkında eleştirel düşünce açıklamayı, bilgi paylaşmayı ve kamu denetimi yapmayı amaçlayan basın ve ifade özgürlüğü bakımından bu durum ağır bir caydırıcılık etkisi yaratmaktadır. Demokratik bir toplumun temeli olan hoşa gitmeyen, rahatsız edici veya eleştirel düşüncelerin hapis tehdidiyle bastırılması, çoğulcu demokrasinin özüyle bağdaşmamaktadır. Öte yandan öngörülen üst sınırı itibarıyla tutuklama tedbirine kapı aralaması, idari yaptırımlar veya para cezası gibi daha hafif alternatif çözümlerin değerlendirilmemesi, cezalandırmada ölçülülük ve zorunlu toplumsal ihtiyaç ilkelerini ihlal etmektedir.

Gazetecilerin haber yaptıkları, yurttaşların düşüncelerini açıkladıkları, muhalefetin ise iktidarı denetlediği için cezai soruşturma tehdidiyle karşılaşması, yalnızca bireysel özgürlükleri değil, toplumun haber alma hakkını ve demokratik denetim mekanizmalarını da zedelemektedir. Demokrasinin güvencesi, eleştirinin cezalandırılması değil, özgürce yapılabilmesidir.

T.B.M.M.
YENİ PARTİ
YENİ PARTİ
2026
GRUP BAŞKANLIĞI

Açıklanan nedenlerle, hukuk devletinin, ifade ve basın özgürlüğünün korunması, hapis cezasının son çare *(ultimaratio)* olma ilkesinin gerçekleştirilmesi amacıyla 5237 sayılı Kanun'un 217/A maddesinin yürürlükten kaldırılması zorunludur.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1-İfade ve basın özgürlüğünü teminen 26.09.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu madde 217/A'nın yürürlükten kaldırılması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

Türk Ceza Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi

Madde 1-26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun217/A maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 2-Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3-Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

